

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

МОСКВА

Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Улан-Удын Городской партийна конференциһээ

Бидэнэр, Улан-Удын Городской партийна конференци делегатуд, советскэ арадай сээсмэргэн вождь ба багша, социалистическэ гүрэнэй илалтанууды зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Танда дүлэтэ большевистскэ баярыс Бухы Городской партийна организациин нэрэнэ хүргэнэбди.

Городой партийна организаци болбол манай партиин ленинско-сталинска Центральна Комитетдэ, парти ба арадай сээсмэргэн вождь нүхэр Сталиныс тойрон нигтаар жагсанхайгаар, дайнай нүүлэй сталинска табанжэлэй тусэбье дүүргэхин түлөө, манай орон соо коммунизм байгуулалтын темпнуудыс хурдадхын түлөө тэмсэлдээ бүри хатуужанхайгаар өөрингөө конференцидэ ерөбэ.

Манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадал ба алдар нэрыс бэхжүүлэн, советскэ арадай бүхыдөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байһан гайхамшагта үдэрнуудтэ манай конференци боложо байна.

Городской партийна конференци болбол городской партийна организациин хүдэлмэрин дүнгүүдэс гаргаа. Партиино-эмхидхэлэй ба олонитын-политическэ хүдэлмэрин хэмжээсэ үргэһэнгөө аша үрээр тоосоото үе соогоо городой ажалдадай политическэ ба ажалай эдэбхине дээшлүүлжэ шадаады, тингээд тэрэмнай ажахын ба культурина байгуулалтада хэдэ хэдэн һайн үр дүнгүүдэс туйлаха ябадалыс хангаба гэжэ Танда мэдээсэхэ байһандаа баяртайбди. Городой промшленна предприятияуд табанжэлэйгээр гурбан жэлэй тусэбье 1948 оной һүүл болотор 104,8 процентээр, мүн дайнай урда тээхи 1940 онойхноо 72,8 процентээр үлүү валова продукция гаргажа, табанжэлэй гурбадахи шиндхэхэ жэлэй тусэбье тэршэлэн болзорһоонь урид, үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 1 болотор дүүргэһэн байха юм.

Городой түрүү предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерүүд, техниүүд ба албадагшад москвалгайхдай патриотическэ үүсхэлнээ үльгэр жэшээ абажа, бүтээн гаргажа байгаа продукциягаа өөрын үнэ сэнгыс химдарууланай ашаар 20 миллион шахуу түхэрэгшэ тусэбье гадуур нөөц болгожо, 1948 он соо гүрэндөө үгэһэн байха юм.

Манай предприятинуудтахи 7.100 стахановецуудай 705 хүннис табанжэлэй гурбадахи шиндхэхэ жэлэй эсэс багта тэдэндэ даалгадан табанжэлэй даалгаварнуудыс дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 32-дохой ой болотор 1949 онойгоо тусэбье дүүргэхин түлөө социалистическэ мурьсөөн бүхы предприятинууд дээрэ дэлгэрэнхэй. Городой арбан предприятинууд үнгэрөөшэ табан харын турша соо хыхад жэлэй программыс, тини «Металлоширотреб» завод июниин 8-да табанжэлэйгээ тусэбье бүхыдэнэ дүүргэбэ.

Үйлэдбэринь шанарай показательнуудыс һайжаруулхын түлөө тэмсэл соогуур хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэдэй шэнэ юумыс үүсхэн гаргажа байха баримтанууд тодо хурсаар харагдаба. Үнгэрөөшэ 1948 оной турша соо уралан нарижуулхын ба ухаалан зохиолтын 875 дурадаһууд городой предприятинууд дээгүүр бээдүүлэгдэһэн байха юм. Энэһэй ашаар 9 миллион түхэрэг гүрэнэй зөөри арбалагдаа. Мүн Бурят-Монголой республикын столица — Улан-Удэ городыс болбосон түхэлтэй болгохо талааршыс, үнгэрөөшэ жэл соо, Городской XXII партийна конференци болоһон үдэрһөө хойшо, илээд эхэ амжалтанууд туйлагдаба. Городой ажануудалай гэр байра 8 мянга гаран квадратна метрээр эхэ болобо. Шэнэ хургуулинууд, клубууд, стадионууд, поликлиникэнүүд, скверүүд, бии болгодоо. Идеологическа фронтдох манай хүдэлмэришэдэй үгэбэ. Эдэс хоолой үнэтэ энэ культурын үндэр ургаса абаха энэ дүй дүршэлыс эрдэмтэд, агрономууд, колхознигууд ба совхозуудай хүдэлмэришэд нигта барисаатайгаар эрхилжэ байна.

Удаань хүдөө ажахын наугануудай кандидат Е. А. Малушин, Курскэ областин Стрелецкэ район «Пионер» колхозой бригадир И. И. Марков, Киевскэ областин «Червоный Замовник» колхозой түрүүлэгшэ И. С. Мельник, Гомельскэ областин Советүүдэй VII съездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Ф. А. Громов ба бусад хэһэн хүдэлмэри тухайгаа мэдээсэбэ. Киевскэ областин Дымерскэ районий хүдөө ажахын районо тарагай главно агроном В. Н. Наси-

дэй үүсхэн дохбохы ажал шэнэ, дээдэ шатада үргэгдөө. Научна кадрнууд, уранзохёболшод, поэдүүд, уранзурашад, искусствын хүдэлмэришэд формоороо национальна, удаараа социалистическэ Бурят-Монголой культурын халбаран бадарһанай тухай гэршэ болохо шэнэ туйлалтануудаараа национальна культурыс баяжуулан байна.

Олонитыс марксистско-ленинскэ идеологичин үзэлөөр хүмүүжүүлхэ, партино-советскэ активэй идейно-теоретическэ хэмжээсэ дээшлүүлхэ асуудалуудта эхэхэн анхарал хандуулагдаа.

Гэхэтэй хамта, манай хүдэлмэридэ үшөө үсөөн бэшэ дутагдалууд ба шиндхэгдээгүй зорилгонууд бии шуу.

Манай конференци большевистскэ шүүмжэлэлэй ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй оршон байдал соо үнгэржэ, ажахын ба культурина байгуулалтыс хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ байһан, партино-эмхидхэлэй ба идеологическа хүдэлмэридэ байһан дутуу дундануудыс элрхэйлжэ, тэдэ дутагдалуудыс дабажа гаргахы заргы замуудыс хараалһан байна.

Хүнэй ухаан мэдэрэлдэхэ капитализмын үлэгдэлүүдэс үгы болгохын тулада бүхы хүсөөс үгэхэбди, советскэ партиотизмын ба арадуудай хоорондохы сталинска хани барисаанай үзэлөөр, Ленин — Сталинай агууехэ хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ хизаарлашагүй ингаллтай ба үнэн сэхэ байха үзэлөөр ажалшадыс эсэхэ сусаһагүйгөөр хүмүүжүүлхэбди, манай Эхэ ороной сэрэгэй-экономическа хүсэ шадалыс бүри эршэтэй шангаар бэхжүүлхэбди, Танда эльгээгдэһэн бэшгэ соогоо абалан уялануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди, дайнай нүүлэй табанжэлэй программыс болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ хүндэтэ нүхэр Сталин, Танингаа, городой партийна организациин нэрэнэ найдууланбди.

Улан-Удын партийна организаци болбол коммунизмын бадаран мандахын түлөө хойшо хойшо доошыс хэлбэришэзүйгөөр тэмсэхэ, олониттэй өөрынгөө холбоо барисаа эсэхэ сусаһагүйгөөр үргэхэхэ, городой коммунистуудыс ба ажалшадыс ленинско-сталинска интернационализмын ба советскэ партиотизмын үзэлөөр, большевистскэ нэрэмжэтэй байха ба реакционно буржуазна идеологидэ зэбүүсэн дураа гутаха үзэлөөр хүмүүжүүлжэ, тэдэһэй идейно-политическэ хэмжээсэ дээшлүүлхэ, буржуазна национализм ба уг түрэлгүй космополитизм зааханааршыс гаргахы ябадалтай эбсэхэгүй тэмсэл ябуулха байна гэжэ хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танин, найдууланбди.

Коммунизмын һаруул һайхан орой өөдэ советскэ арадай сухарилтагүй дабшалтын харгыс заажэ үгэгшэ алтан одон мүн болоһон — агууехэ, бүгэдыс илагша хургаалай — марксистско-ленинскэ пропагандыс бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди.

Манай агууехэ Эхэ ороной алдар солын түлөө, советскэ арадай энхэ амгалан байдалай түлөө, бүхы дэлхэйн ажалшадтай зол жаргалай түлөө олон жэл соо хүнгэн, амар мэндэ һуужа байхыетнай хүндэтэ, халуун ингаллтай вождь ба багша Иосиф Виссарионович, Тандаа хүсэһэбди.

Байлдаанууд соогуур хатуужан советскэ арадай авангард — Ленин — Сталинай парти мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулхын большевистскэ штаб — манай партиин Центральна Комитет мандаха болтогой!

Манай түрэл эсэгэ, хани ба багша, инаг вождь нүхэр Сталинда алдар соло!

ХҮНЭЙ УХААН МЭДЭРЭЛДЭХИ КАПИТАЛИЗМЫН ҮЛЭГДЭЛНҮҮДЫС ҮГЫ БОЛГОХЫН ТУЛАДА БУХЫ ХҮСЭЭ ҮГЭХЭБДИ, СОВЕТСКЭ ПАТРИОТИЗМЫН БА АРАДУУДАЙ ХООРОНДОХИ СТАЛИНСКА ХАНИ БАРИСААНАЙ ҮЗЭЛӨӨР, ЛЕНИН — СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ ХЭРЭГТЭ, КОММУНИЗМЫН ХЭРЭГТЭ ХИЗААР ЛАШАГУЙ ИНГАЛЛАЙ БА ҮНЭН СЭХЭ БАЙХА ҮЗЭЛӨӨР АЖАЛШАДЫС ЭСЭШЭ СУСАШАГУЙГӨӨР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭБДИ, МАНАЙ ЭХЭ ОРОНОЙ СЭРЭГЭЙ-ЭКОНОМИЧЕСКА ХҮСЭ ШАДАЛЫС БҮРИ ЭРШЭТЭЙ ШАНГААР БЭХИЖҮҮЛХЭБДИ, ТАНДА ЭЛЬГЭЭГДЭҺЭН БЭШГЭ СООГОО АБААН УЯЛАНУУДАА НЭРЭТЭЙ ТҮРЭТЭЙГӨӨР ДҮҮРГЭХЭБДИ, ДАЙНАЙ НҮҮЛЭЙ ТАБАНЖЭЛЭЙ ПРОГРАММЫС БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭХЭБДИ ГЭЖЭ ХҮНДЭТЭ НҮХЭР СТАЛИН, ТАНИНГАА, ГОРОДОЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН НЭРЭ НЭЭ НАЙДУУЛНАБДИ.

АГУУЕХЭ ЭХЭ ОРОН ДОТОРНАЙ

(ТАСС-эй
телеграммануудһаа)

9 миллионһоо дээшэ киловатт-час электроэнерги арбалагдаба

СССР-эй хэлхээ холбооной хэрэгсэл үйлэдбэрилхын промшленностиин предприятинууд — электроэнерги ба түлшэ арбилхын түлөө мурьсөөндэ хабаадагшад эхэхэн амжалта гуйлаба.

Электромашин үйлэдбэрилдэг Московскэ заводу коллектив дүрбэн харын туршада 2.250 мянган киловатт-час электроэнерги ба 802 тонно условно түлшэ алмаба. Энэ үе соо «Светлана» гэжэ Ленинградскэ завод 540 мянганһаа дээшэ, тинхэдэ «ВЭФ» гэжэ Рижскэ завод 240 мянган киловатт-час электроэнерги алмаһан байна.

Дүрбэн харын туршада хэлхээ холбооной хэрэгсэлүүдэс үйлэдбэрилхын промшленностиин бүхы дээрэ 9 миллионһоо дээшэ киловатт-час электроэнерги алмаһан ба 19 мянган тонно условно түлшэ алмаһан байна.

РСФСР

Ярославска малшадай амжалтанууд

ЯРОСЛАВЛЬ. Нийтын малажадыс хүгжөөлхын гурбан жэлэй тусэбье бээдүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүүшын дүнгүүд областин хэмжээгээр гаргагдаба. Ярославска колхозууд эбэртэ бодо мал ба хони үсэхэ бүрэлхын талаар 1949 оной эсэс хүрэтэр хараалагдаһан тусэбье үлүүлэн дүүргэбэ. Ферментүүдыс малаар хүсэлдүүлхын тула 2.755 тугал худалдан абтаһан ба контрактиралагдаһан байна.

Нүүдэй гурба харын туршада область дотор 450 шубунай ба 110 гахайн ферментүүд эмхидхэгдэб. Бүхы ферментүүд эрхим шанартай хээлтүүлэгшэ малаар хангаданхай.

Малай ашаг шэмьсэ дээшлүүлхын түлөө тэмсэхэ зуураа колхозно малшад үнэтэ үүсхэлүүдыс олоор гаргана. Нүууаалхын хэмжээсэ дээшлүүлхын түлөө мурьсөөн апрелдэ эхилэн юм. Мүнөө үедэ энэ мурьсөөндэ 1.500-һаа дээшэ колхозууд хабаадана.

Бүхы районуудта үнгэрэгшэ жэлэйһинэ үлүү эхэ һүн хаагдаа: Некрасовска районий «Красный коллективист» колхоз табан харын турша соо үнэн бүриһөө 2.085 литр һүууаага. Тинхэдэ Ярославска районий «Горшка» колхоз 1.816 литр, мүн тэрэ районий «Комсомолец» колхоз 1.725 литр һүууаага байна. Эдэ колхозуудай түрүү һаалишад нүхэд Шутова, Сергеева, Баранова болон бусад үнэн бүриһөө дунда жэшээгээр 3—3 мянган литр һүууаагад байна.

Үнэнэй һүууаагадыс дээшлүүлхын тула тэдэһэй амидын шэгнүүрыс ба ашаг шэмьсэ үгэлгыс хараадаа абажа, тус тустан эдэлүүлхэ ябадал үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Малажадай ферментүүд хаа хаанай механизацлагада, малдыс автоматическаар уһалалга, тэжээл бэлдхэлгэ дээрэ механизмууд хэрэглэгдэжэ байна. Намар болотор 28 колхозуудта электрическэ аргаар үнэн һаалга, 15 колхозуудта мүн электрическэ аргаар ноһо хайшалагша эмхидхэгдэхэ юм.

Газар газарһаа

Ижевскэ машина бүтээлхын заводой конструкторнууд Шохтин ба Запольскэй гэгшэд мотоциклай база дээрэ самоходно сенокосилжа ухаалан зохиёбо. Тэрэ сенокосилкын бүтээсэ хадаа морин сенокосилжада орходо хоёр дахин эхэ ба дүрбэн мори сүүлжэ үгэнэ. Тус сенокосилкыс туршажа үзэхэдэ һайн дүнгүүдыс харуулаба.

Владимирскэ областин Муромска районий В. М. Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель шэнэ үүлгэрэй гахайнуудыс бии болгобо. Тэдэн ажахынгаа шэнжэ шанарай талаар томо сагаан үүлгэрэй гахайда орходо үлүү һайн. Шэнэ үүлгэрэй гахай арба хара болоод байхыдаа 160 килограмм болодог байна.

Анжиганска областин районуудта кишлак бүхэниис библиотектэй болгохын түлөө хүдэлэн дэлгэрээ. «Хлопок» тардаг зууһаа дээшэ тооной колхозуудта библиотектүүд эмхидхэгдэбэ.

Улан-Удын Городской XXIII партийна конференци боложо үнгэрбэ

Улан-Удын городской XXIII партийна конференци өөрынгөө хүдэлмэриһе июниин 26-да дүүргэбэ. Конференци болбол тон эдэбхитэйгээр, идейно-политическэ дээдэ хэмжээндэ боложо үнгэрбэ.

ВКП(б)-гэй Городской Комитетэй тоосоото элидхэл тушаа эдэбхитэйгээр үгэ хэлэлгэн боложо, хамтадаа 31 хүн үгэ хэлэһэн байна.

Конференци болбол ВКП(б)-гэй Городской комитетэй баримталһан политическэ хараа шугамыс зүбтэй дээрэ, практическа хүдэлмэриһе хангалттай дээрэ чэгэн һаналаар тоолобо.

Табанжэлыс дүрбэн жэл соо республикын столицын бүхы ажатүлэдбэрин амжалтатыйгаар дүүргэхын түлөө, городой ажалшадай культурино-ажайуудалай условинуудыс дам саашан һайжаруулхын түлөө, бүхы партино-эмхидхэлэй ба партино-политическэ хүдэлмэрин хэмжээсэ дам саашан үргэхын түлөө тэмсэлэй тодорхой харгы замууд дэлгэ-

рэнгы резолюци дотор хараалагдаһан байна. Конференци болбол ВКП(б)-гэй Городской комитетэй ба шалгалтын комиссин шэнэ составыс янууцааголосованаар хунгаба.

Партиин ба советскэ арадай вождь нүхэр Сталинда эльгээгдэхэ бэшгэ конференциин түгэхэл дээрэ угаа эхэ эдэбхитэйгээр, нэрвемэ үни удаан замхашагүй альгаташалан доро баталан абтаба.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитетдэ ба агууехэ Сталиныс тойрон Бурят-Монголой республикын столицын партийна организациин нигтаар жагсанхай байһыһе конференци үшөө дахин баримталан хатуулаба.

Партийна гимн «Интернациональ» дуулалгаар конференци дүрэгдэбэ.

Конференциин хүдэлмэри тухай манай газетэдэ тодорхойгоор толилогдохы.

Городской XXIII партконференци дээрэ хунгадан ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой гэгшүүдэй состав

Асеев С. Д.	Ветлужский Ф. Т.	Винтовкин Н. Д.	Воронцов А. Б.	Воронцова К. Ф.	Дымарев П. В.	Евдокименко Л. И.	Егорова Л. Я.	Ермоленко С. Н.	Иванов С. М.	Ким И. А.	Козель А. И.	Королев К. Г.	Кудрявцев А. В.	Кузнецов С. Д.	Култышев И. П.	Курочкин Е. Г.	Кучеров В. М.	Лобсанов Б. Л.	Лукин Ф. А.	Лыгина В. Д.	Маслов К. Е.	Метленко М. Ф.	Мироноская Е. Д.	Миронова Н. И.	Мурчин М. Т.	Науменко П. Т.	Ножкин П. Е.
Очиров Б. О.	Очиров Б. А.	Парменов А. А.	Паршин Н. А.	Петухов М. П.	Прокофьев Ф. П.	Рампилова Е. А.	Сабуров Л. П.	Сампилов Ц. С.	Свиридов И. А.	Скрипичев А. Ф.	Смирнов Д. М.	Смирнов Н. А.	Студенников А. Г.	Тарасенко Е. П.	Таряшинов Е. Г.	Фролов Б. Н.	Хамаганов А. Х.	Хамаганова С. А.	Хангалов М. П.	Хогоева В. И.	Цыремпилов Д. Ц.	Черединыченко П. Е.	Шабунин С. П.	Шатилов В. И.	Шлачко П. П.	Шкотов И. К.	Эрдэнеев И. С.

ВКП(б)-гэй Горкомой гэгшүүдэй кандидатуудай состав

Астраханцева А. М.	Белдана Н. Г.	Белоскозов Д. С.	Давыдова Н. Г.	Доргова П. С.	Жидалов Н. А.	Зинкин М. В.	Коргина М. Ф.	Манарова А. Ф.	Панов И. С.	Петчинова А. Н.	Полкина Т. В.	Порохина Е. П.	Салунов В. Л.	Соседкин Н. П.	Стругачиний В. П.	Федоревич А. Н.	Шаруйнов П. М.	Шутунов Н. Ц.

ВКП(б)-гэй Горкомой шалгалтын комиссин состав

Ирашенинников А. С.	Иррипинова А. И.	Лешинков Н. М.	Мессерова Е. П.	Наукин А. Ф.	Орлов Н. В.	Паршин В. Ф.	Сизова А. А.	Тимофеев П. Е.	Череп А. С.	Шумилов Л. В.

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Городской комитетэй нэгэдэхэ пленум тухай

Июниин 26-да ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой нэгэдэхэ пленум болобо. Пленум иимэнүүд эмхидхэлэй асуудалуудыс хаража үзэһэн байна гэбэл:

- 1) ВКП(б)-гэй Горкомой секретарьнуудыс хунгалта.
 - 2) ВКП(б)-гэй Горкомой бюорогой гэгшүүдэс ба гэгшүүдэй кандидатуудыс хунгалта.
 - 3) ВКП(б)-гэй Горкомой табагуудыс даагшанарыс баталалга.
- ВКП(б)-гэй городской комитетэй нэгэдэхэ секретарь А. В. Кудрявцевыс, хоёрдохы секретарь нүхэр И. П. Култышев ба ВКП(б)-гэй Горкомой секретарьнууд нүхэд И. А. Ким ба
- К. Ф. Воронцовыс пленум нэгэн дуугаар хунгаба. ВКП(б)-гэй Горкомой бюорогой гэгшүүдэр нүхэд А. В. Кудрявцев, И. П. Култышев, И. А. Ким, К. Ф. Воронцов, П. Т. Науменко, Л. П. Сабуров, М. П. Хангалов, К. Г. Коробов, М. Ф. Метленко гэгшэд хунгагдаба. ВКП(б)-гэй Горкомой бюорогой гэгшүүдэй кандидатуудар нүхэд Л. И. Евдокименко, Е. Г. Таряшинов гэгшэд хунгагдаба. Пленум ВКП(б)-гэй Горкомой табагуудыс даагшанарыс баталба. Шалгалтын комиссин баседани дээрэ шалгалтын комиссин түрүүлгээр нүхэр Л. В. Шумилов хунгагдаба.

Гречухын ургасы дээшлүүлхэ тухай зүблөөн

Гречухын ургасы дээшлүүлхэ тухай асуудалаар зүблөөн В. И. Ленийн нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наугануудай Бүхэсоюзна Академиин конференци зал дотор июниин 24-дэ нэгэдэ. Тэрэнэй хүдэлмэридэ Украинын, Белоруссин, Сибириин, Татарска ба Башкирскэ АССР-нүүдэй, Курска, Орловска, Брянска, Горьковско ба бусад областынуудай научна хүдэлмэришэд, агрономууд, колхозууд ба совхозуудай түрүүшүл хабаадана.

Зүблөө академик И. Д. Колесник нэгэбэ. Тэрэ хадаа гречухын үндэр ургасы түлөө, хахад миллион гектар талмай дээрээ гектар бүрин 12 центнерһээ бага бэшэ ургаса абахын түлөө тэмсэлэй түрүүшын дүнгүүд тухай хөөрөжэ

(ТАСС)

Ленинскэ идеянууд ажабайдал дээрэ бэелүүлэгдээ

«Агуухэ үүсхэл» гэжэ Ленинэй зохёолой 30 жэлэй ойдо

1919 оной зун В. И. Ленинэй «Агуухэ үүсхэл» гэжэ мүнхэ зоёол тунхагладаг байнэ. Республикын зүгн фронт дээрхи хүшэр хүндэ байдалтай дашарамдуулан партиин Центральна Комитэдэ «революционер хүдэлмэрилхэ» гэжэн уриалда харуу болгон Московско-Казанска түмэр замэй хүдэлмэрилхэдэй эмхидхээн коммунистическэ субботникууде Ленин агуухэ үүсхэл гэжэ нэрлээн байгаа. Москвагайхидэй үүсхэл бусад замуудай хүдэлмэрилхэдэер дэмжэгдээн ба арадай ажахын бусад халбаринуудта түргэн дэлгэрэн юм. Ленин болбол пролетарска революциин илананай үүдлэ коммунистууд ба тэдэниие хайшаан-дагачша хүдэлмэрилхэдэй ажалай баатаршалые харуулан эдэ субботникуудта тус зохёолоо зориулан ба гүнээгэ ехэ научна согсолул хээн байнэ.

Социалистическэ байгуулалтын генуална тусбэ хараалха зуураа, Ленин болбол ажалай бүтээсье дээшлүүлхэ гэсье гол зорилго-нуудай нэгэн болгон парти ба хүдэлмэрилхэн ангийн урда табигдан байгаа. Пролетариатай диктатурын үедэ ангийн тэмсэл хадаа ганса-ла түхэл маягаа хубилтад, үргэл-жэлхөөр зандаа байдаг, тэрэ тэм-сэл соо капитализмад орхо-доо үлэмж үндэр ажалай бү-тээсье байгуулжа шадаха анга мүн болохо пролетариат илан гараха юм гэжэ Ленин заана. Пролетариат хадаа үйлдэбэрин хэрэг-сэлмүүдэхэ али бүхэ энгэй үмсье болоулжа, город ба деревни хо-роо хоорондох болоу ухаан бодо-лой ба физическэ ажал хэдэг хү-нүүдэй хоорондох илгаае үгы хэ-жэ шадаха байандаа илан гараха байнэ.

Помещикууд ба капиталистууды усадхаха ба унагааха гэсье ажалшадай дундаху хуушан, капи-талистическэ байдалгаа уг залгам-жалдан ёшо ба заншалые дабаханаа нилдэл хилбар хүнгэн хэрэг мүн гэжэ Ленин нэгэтэ бэшэ хэлэдэг эн. Ушар нимээ дүүрэн мэдэрлэ-гэ ажалай жаяг заршамай үзэл турталаар олонитые хүмүүжүүлхэ гэжэ партинаа Ленин эридэг бай-гаа.

Ажалшадай ямаршы баалалта-гүйгөөр гансахан өөртөө гү, али дү-гынөө хүнүүдтэ бэшэ, харин бүхэ обществынгоо аша тундаа ажалла-даг ба түрүү техникын туйлалта-нууды хэрэглэдэг, ажалай бүтээ-сье дээшлүүлдэг болоод байха «коммунизмын бодото эхин» ком-мунистическэ субботник мүн гэжэ Ленин багша харанан юм. Ажалай бүтээсье дээшлүүлгэ тундаа, өөшөө хүдэлмэрилхэдгүи хүнүүдтэше ба тэдэний дүгнхид-тэше бэшэ, харин «хольнидто», ондоогоор хэлэбэл, бүхэ общество-до үргэлжэ дээрнэ хүртэжэ байгаа талхан, нүргэн, түмэр ба бэшэ бэшэ продуктуудай нууд бүхэний хувиалан харалга тушаа жирийн хүдэлмэрилхэдэй ами бээ хайра-даггүй хүндэ ажалые дабан гара-даг оролдог хаана бии болоног, гэндэл коммунизм эхилдэг юм» гэжэ Ленин бэшэ эн.

Олонитын творческо оролдогто шадал соохоо түрэнэн бүхэ шэнэ шэнэ юмэнүүдтэ нигта наринаар хандаха хэрэгтэй гэжэ партине Ленин хургадаг байгаа. Жэшээтэ хайнаар табигданан бүхэ хэрэг — жэшээтэ хайн үйлдэбэри, жэшээ-тэ хайн коммунистическэ субботни-кууд, жэшээтэ хайн столонууд, гэрнүүд, яслинууд, хүүгэдэй са-дууд ба бусад — «эдэ бүгдэ ха-даа коммунизмын эхин үзэгдэлүүд гэсье, эдэ эхин үзэгдэлүүдэй хой-нобоо харуунаха ябалдал хадаа манай хамтын ба тон түрүүшын уялга мүн болоно».

Ленинэй хэрэгүүдэе генуалнаар үргэлжлүүлхэ нүхэр Сталинаар толгойлогдон болшвиинуудай парти агуухэ Ленинэй захянууды нэгэн ангаар дүүрэнэ. Нүхэр Сталинай хүтэлбэри дор социали-стическэ мурьсөөн манай орон соо асары ехэ үргэн далайсантайгаар дэлгэржэ, бүхэ олон миллион со-ветскэ арадай социализм байгуул-гын коммунистическэ метод боло-ног.

Ленин—Сталинай партиар хүмүү-жүүлэгдээн советскэ арадай ажа-лай баатаршалта ба творческо үүс-хэл илангаа Эсэгэ ороноо хам-гаалгын Агуухэ дайнай жэлүүдтэ элн тодоор харагана. Социалисти-ческэ Эхэ ороноо хамгаалгын түлөө Советскэ Армитай хамта арадай тоолжоо барашагуй ехэ хүсэн жа-гсалсаа.

Түрүү заводуудай үүсхэлээр фронтын захилууды болоорхойно урид дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мурьсөөн дэлгэрэ-лэн. Колхозно таршаад шэн эри-гитто ажалаараа ороноо түүхэй эд ба эдэе хоолоор хангаан байна. Советскэ интеллигенци болбол нау-ка ба техникы саг үргэлжэ ураг-шан дабуулаа.

Дайнай бүтлэй сталинска табан-жэлэй түсэбэе дүүргэлгэ хадаа бү-хэ арадай социалистическэ мурь-сөөнэй шэнэ дэбжэлтээр тэмдэглэ-дэн. Ажалай бүтээсье савшадан дээшлүүлхын түлөө, түүхэй эд, ту-лиш хингадахын түлөө, продук-циин шанары дээшлүүлхын түлөө, эрьсын зөөринуудэй эрьелтые түр-гэдэхын түлөө, түсэбөө гадуур зөөри суглуулан нөөхын түлөө социалистическэ мурьсөөн дэлгэр-гэ. Түрүү мичуринска наукин туйлалтанууды ба эрхим со-ветскэ техникы хүдөө ажахын үй-лэдбэрид хэрэглэн, колхозно тар-рашад шэн габьяатайгаар ажал-лана. Советскэ орон дотор Социалистическэ Ажалай Геройнууд олошоржо байна.

Ингэжэ «Агуухэ үүсхэл» гэжэн зохёол соо бэшэгдэн Ленинэй идеянууд олон миллион советскэ арадай творчестводо ба агуухэ социалистическэ үүсхэн зохёохы ажалда эли тодоор харагдана. Коммунизмын эсэн мэргэн багша нүхэр Сталинай, коммунистическэ партиин ударидалга дор ажалай бүтээсье захайгү хээр дээшлүүл-хын, коммунизмын гэрэлтэ хайхан үндэрнүүд тээшэ ошожо ябан манай Эхэ ороной хүсэ шадал ба бялыгы ехэдхээн экономиче-ска нүүри табигданхай.

Е. Писарцева.

КУДАРЫН АЙМАГТА

ИЗБАЧУУДАЙ СЕМИНАР БОЛОБО

Хайхан аймагай культурын байшан соо избачуудай хоёр үдэрэй семинар үнгэрэгдэбэ. Тус семинар дээрэ «Колхозно ба совхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ» гурбан жэлэй түсэб тухай лекци аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын тагаай зоотехник нүхэр Шигпагарова уншаба.

Тэрэшлэн колхозуудай полинууды ган газуураа хамгаалха модо буулгаха тушаа Хамнигадайн МТС-эй ахалагша агроном нүхэр Максимова дэлгэрэнгэ хөөрлөө үнгэрэ. Мүн избачууд «Пушкин—ордой агуухэ поэт» гэжэн темэ-тэй элидхэг шагнаан байна.

ВКП(б)-гэй түүхын хуряны курсура ба уласоорондын оршон байдалуар мүн теорети-ческэ конференцинууд үнгэр-гэдээн байха юм.

Семинарай бүгдээр зүблөн-боложо, избачууд нүхэд Цыренов, Максимова ба бусад хүдэлмэрилхэг дүй дүршэл тухай хөөрбэл.

«ЭЛБА ДЭЭРЭ УУЛЗАЛГА»

«Элба дээрэ уулзалга» гэжэ кинокартиные БМАССР-эй Министруудэй Советэй дэргэдхи кинофикацияин Управ-ленин походоно киноперед-вижкэ колхозникуудта харуул-на. Энэ картинын идейе уд-хашанар хадаа харагшадые ехээр хонирхуула.

Сеансын эхилхын урда тээ партиин обкомой пропагандист нүхэр Минев тус каитинын удхашанартай холболдуулан уласоорондын оршон байдал тухай хэлжэ үгдэг байна.

УБЭН НОГООНУЙ ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

«1949 ондо колхозуудай нийтын малажалда тэжээл бэлдэхэ ба үйлдэбэрилхэ ябалдые ехэдхэе хүдэлмэрил-нүүд тухай» гэжэн ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Министруудэй Советэй тогтоо-лые шудалаад байхадаа, «Баян Булак» колхозой гэшүд мнөө жэлдэ хээе хээ-зээнэйхэе үбэ ногооной үндэр ургас хуряаха гэжэ ши-лэбэ.

Тингэ зорилгоор, эндхад сабшалангай газары элдэб зүйлэй бог ногоондоо, шу-луундаа сээрлэхэ хүдэлмэ-риние эмхи гуримтайгаар эхил-бэ. Май нарын нүүлшын хахад соо 50 гектар газары сээр-лэнэ. Энэ хүдэлмэрилхэ колхоз-никууд Ж. Цыбиктаров, Б. Дугарова, С. Зурбанов ба бу-сад эдэбхитэйгээр хабаадал-сана.

Сабшалангы уналалга дээрэ тусхай звенонууд хүдэлмэрил-лэд байха юм. Нүхэр Жамса-евай хүтэлбэрилдэг звено 200 гектар сабшалан уналгаа. Мүн нүхэр Сундуповай звено муу бэшээр хүдэлмэрилхэ байна.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

АБАЯН УЯЛГАНУУДАА АМЖАЛТАТАЙГААР БЭЕЛҮҮЛНЭ

Манай «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакцида хүдөө бэшгүш-дэй нилээд олон тоото бэшгүүд үдэр бүхэндэ абтадаг байна. Тээ бэшгүүдэй олохон сонь парти ба правительствын түүхэтэ тогтоол-нуудта харуу болгон абаян уялга-нуудтаа республикын малшад ай-амжалтатгайгаар бэелүүлжэ байн тухай бэшгэдэнэ.

Хонидой тоо толгойе олошоруу-лхын түлөө тэмсэжэ, Доодо Бурга-лтайн сомоной Ворошиловай нэрэм-жэтэ колхозой хоншоод ажал хү-дэлмэри дээрэе бага бэшэ амжа-ланууды туйлана гэжэ Торжин аймагша П. Раднаев бэшэнэ:

Хэдэн жэлдэ таһагаряггүй хонин ажалда хүдэлмэрилжэ байгаа 62 наһатай Дашжанов энэ жэлдэ хони үсхэбэрилхэ гү-рэнэй түсэбэе үлүүлэн дүүргэбэ. 184 хурга абаха түсэбтэй аад, мүнөө 205 хурга абаад, түлнү-дынье тобир тарганаар түлжүүл-жэ байна

Байна ба шэрүүбтэр нооботой хонидой тоо толгойе бүхэ хэм-жээгээр олошоруулжа ба тэдэ-нэй нооно үгэлгы дээшлүүлжэ ябалдые хони үсхэбэрилхэ та-лаар шухала зорилго мүн гэжэ гурбан жэлэй түсэб соо онсо-лоно заагдана. Энэ зорилгы бэ-лүүлхын тулада, тус колхоз хайн үлгэрэй хусанууды худалдан абахаар договорнууды баталжа байна.

Бичурын аймагша Л. Абидуев ингэжэ бэшэнэ:

Коминтернын нэрэмжэтэ колхоз-ой түрүү наалишан Д. Занданова 2 үнэинээ 4 тугал абаха уял-га абаян юм. Мүнөө энэ уялгаа амжалтатгайгаар бэелүүлэн, 15 үнэиндээ 13 тугал абаба. Наяын үдэрнүүдтэ үшөө 4 үнэидын тү-рэхэ юм. Түлнүүдын тобир тар-гануул. Тинхэдэ наалишан Г. Гомбоева харуулажа байн 17 үнэиндээ 18 тугал абахан.

Гадна, тус колхозой малшад тэжээлэй бата бэхи база бай-гуулжа ябалдала онсо анхаралаа хандуула. Ферма шадарайнгаа участотуудта корнеплед, турнепс ба тэжээлэй бусад культуранууды өөшдэнгөө хүсөөр тарья.

(Редакцияда ерэнэн бэшгүүдэй шэнжэлэл)

«Гурбан жэлэй түсэб тухай тогтоол ба малажалые хүгжөөл-гэдэ амжалта туйлгананай түлөө Социалистическэ Ажалай Геройн нэрээгээр олгохо болон СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнаха тухай Указууд хадаа парти, правительство ба нүхэр Сталинай биде малшадта ямар ехэ анхарал оролдогто гаргадаг байшынь үшөө дахин эли тодоор харуулна. Энээндэнэ харуу болгон 115 хониндоо 150 хурга аба-хаб» — гэжэ Мухаршэбэрей аймагай «Улаац Туяа» колхозой хоншонон нүхэр Цыренова омо-гоор мэдүүлэ, — гэжэ Мухаршэ-бэрей аймагша С. Зодбоев бэ-шэнэ.

Нэгэ жэлэй ногоо, корнеплед, турнепс гэхэ мэтын шэмэтэ гэжээ-лэй культуранууд хадаа малай ашаг шыме дээшлүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ аша тубатай байна. Инмэ-нээ республикын олонхи колхозууд ферма шадарай участотуудта ногоо тарилгатай севооборотууды бай-гуулжа байна.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой лемфермын наалишад өөшдэнгөө хүсөөр энэ жэлдэ 5 гектарта турнепс, корне-плед, 20 гектарта нэгэ жэлэй ногоо тариха гэжэ уялга абаян бай-на.

Мүнөө тус фермынхид 20 гек-тарта ногоо тариха дүүргэд, турнепс, корнеплед гэхэ мэтэ культуранууды тариха байна, — гэжэ Сэлэнгэнэе В. Титов бэ-шэнэ.

Адуу малай тоо толгойе олош-оруулжа, тэрэнэй ашаг шыме дээ-шлүүлэн, гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлдэ өөшдэнгөө хубитые оруулхын түлөө тэмсэлдэ манай республикын малшад горьтойхон амжалтанууды туйлана. Энээн ту-хайн Хорьшоо И. Борисов, Түн-хэнээ С. Танхев, Бичурээе Б. Мунгалов, Торшоо В. Васильев, Яруунааа Ц. Цыденжапон, Зака-

Малажалай продуктууды бэ-лэхэе тухай тогтоолы бэелүүлхын тулада манай республикын колхозуудай малшад малайнгаа ашаг шыме дээшлүүлхэ, һу наа-гы ехэдхэе талаар социалисти-ческэ мурьсөө үргэнөөр дэлгэрү-лээ. Абаян уялгануудаа колхоз-ой малшад амжалтатгайгаар бэелүүл-жэ байна. Энээн тухайн респу-бликын аймагууднаа редакцида ер-энэн бэшгүүд эли тодоор гэршэ-нэ.

Закаменай аймагша Б. Шойно ингэжэ бэшэнэ:

Сагаан-Усанай сомоной Стали-най нэрэмжэтэ колхозой эрхим наалишан С. Данзанова 10 үнэе түрүүлэ, түлнүүдынь таргануу-даар түлжүүлжэ байна.

Мүн нүхэр Данзанова һу наа-ха хэхэд жэлэйнгэ түсэбэе үлүүлэн дүүргэбэ. Түсэбэй ёшоо 1370 литр һу нааха байн аад, 1574 литр һу наагаад байна.

Хэжэнгын аймагай Ворошило-вай нэрэмжэтэ колхозой бүнэй товарины гүүртэн наалишад Х. Арбитова, Ц. Мункуева ба бусад һу нааха хахад жэлэйнгэ түсэ-бүүдэ дүүргэд байна, — гэжэ Хэжэнгын аймагша Б. Норбоев мэдээсэнэ.

Гадна, Сэлэнгын аймагша Р. Баданов Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой бүнэй-товарины фермы наалишад 1949 оной түрүүшын 4 һарын туршада 700—800-аад литр һу нааба гэжэ бэшэнэ.

Колхозно малшад ай ниймэнүүд амжалтанууды туйлажа байн тухайн Хэжэнгын аймагша Дари-ма Гундукова, Д. Дугаршаренов, Иволганаа Л. Бондаренко ба бусад бэшэнэ.

Эдэ бэшгүүд дээрээе хараад үзэхэдэ, парти ба правительствын түүхэтэ тогтоолнуудай харууда колхозно малшад ажалай ба поли-тическэ эдэбхин хүсэтэ шэнэ долгын дэлгэрэн байна.

Амжалтанууды туйлажа байха-даа советскэ малшад өөшдэнгөө ажабайдалы улам хайжаруулжа байнабди гэжэ хайса мэдэнэ. Ушар нимээ тэдэнэр ажалай баатар-шалтанууды харуулна.

2096 хонитой болохобди

Энэ жэлдэ манай колхоз 1810 толгой хони ямаатай болохо түсэбэй байгаа. Тини биле, хоншоод парти, правительствоын тогтоолтой танилсаад байхадаа, 1950 оной январинд 1 болотор 2096 тол-гой хонитой болохо уялга абаабди.

Энэ уялгаа амжалтатгайгаар бэелүүлхын түлөө манай хоншоод аришмэтгээр тэмсэжэ, бага бэшэ амжалтанууды туйлана. Мүнөө манай колхоз 1826 толгой хонитой байна. Намар болотор түшөө 270 хониднай хургалха юм.

Мүн нооно хайшалха түсэбэе хо-ло үлүүлэн дүүргэхэ зорилготойбди. Мүнөө хонин бүриһе дунда эр-гээр 1,8—2 килограмм нооно хай-шалха абаад байнабди. Түсэбэй

ёшоор 107 килограмм хониндой һу гүрүндэе тушааха байн аад, мүнөө 525 килограмм тушаагаабди. Брынээ тушаала үргэлжэлхөөр.

Хоншоодой дунда дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөндө һүхүд Бадматрова, Цыдыпова ба Рад-наева гэгшэд эрчимлэжэ ябалда. Эдэнэр үбэлжэлгы жэшээтэ хай-наар үнгэрөөд, шөнө түлнүүдые нэгшые толгойн хоролтогуйгөөр абажа байна юм.

Ингэжэ биле, хоншоод парти, правительствоын, нүхэр Сталинай халуун анхарал оролдогтодо үнэн сөхэ ажалаараа харуусажа бай-набди.

Агитационно-ойлгоууламжын ху-

дэлмэри хоншоодой дунда муу бэшээр табигданхай. Агитатор нүхэр Ломбоцыренов неделя соо 3 дахин хониндой фермад ержа хоншоодто уласхоорондын байдал тухай, СССР-эй гададын поли-тика тухай хөөрлөөдөөнэе үн-гэргэнэ. Нүхэр Ломбоцыренов республикын түрүү хоншоодой дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгөө хөөрлө-дөөнүүдэ хэдэн удаа хэһэн байна.

Хониндой фермын гүүртэ бүхэндэ газет ба журналууд бии. Мүн хоншонон бүхэн «Бурят-Монголой Үнэн» газетые захижа уншана.

Ц. Буянтуев, Кударын айма-гай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ОПФ-е даагша.

Промышленна предприятия бүхэн үндэр темптэйгээр хүдэлмэрилхэ ёһотой

Республикын промышленностин 1949 оной үнгэрэгшэ 5 һарын түсэбэй дүргэлтын дүнүүд болбол про-мышленна предприятинуудай, хү-дэлмэрилхэдэй, инженерно-техни-ческэ хүдэлмэрилхэдэй ба албахаагдай нүхэр И. В. Ста-линда эльгээнэ бэшгэ соогоо аб-аян уялгануудаа нэрэтэй түртэй-гөөр дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байнание харуулба.

Арадай ажахын бүхэ халбар-нуудай хүжэтэдэ ажалай үндэр бүтээсын ямар ехэ удхашанартай байнание манай хүдэлмэрилхэд гүнээгээр ойртоног дээрээ үй-лэдбэрингөө темпые хараана на-рада улам бүр хээр дээшлүүлнэ.

Жэшэнь, Улан-Удэ станциин автоконтрольно пунктын мастер нүхэр Дымшакавай үйлдэбэрингөө саягы богондихоо зуураа эрхим хайн шанартай продукци гаргаха, мүнгэн зөөри болон материалнууды арбилжа талаар гаргаан үүс-хэл бүхэ предприятинууд дээгүүр

Республикын бүхэ промышленна предприятинууд энэ оной апрель нарада валова продукци гаргайе 1926—1927 онуудай хубилашагүй сэнгээр үнгэрэгшэ 5 һара соо 100,4 процент дүүргээн байна.

Элдэ баримтанууд хадаа рес-публикын ажалшадай сталинска табанжэлэй түсэбэе дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ талаар Бүхэсоюзна социалистическэ мурьсөөндэ эдэбхи-тэйгээр хабаадалсажа байнание элээр харуулна.

Тингэбэшье, республикын промыш-ленна зарим предприятинууд үй-лэдбэрингөө темпые бүри хээр хүгжөөхэ талаар өөшдэе байн хэхээн резервинүүд ба арга болом-жонууды дүүрэнээр хэрэглэжэ шаданайгү. Жэшээлхэдэ, Галуута-Нуурай шахтануудай хүдэлмэрилхэдэй аяар 40 гаран проценты үдэ-рэйнгөө нормые дүүргэнэгтү. Нүр-нэ малтадаг машинануудай хүс-нэй минин 80 гаран проценты ашаглагдана. Мүн «Бурмонголлес» трестын модо урадуулгын хү-дэлмэрилхэдэй 10 проценты нор-моо дүүргэдэггүй байха юм.

Гадна, урадуулагданан модонууды эрьдэг татажа абаха хүдэлмэ-ри дээрэ механизмуудай оройдоо 50-аад проценты ашаглагдана.

Энэ оной 5 һарын түсэбэе дүүр-гэггүй предприятинууд олон бин.

★ ★ ★

И. ЛОГУШКИН

Тэрэшлэн комплексно-пикетнэ методээр модо урадуулжа шэнэ үүсхэл гаргаан, нүхэр Дриевскиин хүтэлбэрилдэг модо урадуулгын комсомолско-залуушуулай бригадын гешүүн бү-хэн үдэрэйнгөө нормые 190—200 процент дүүргэдэг болод. Тинхэдэ Дээдэ-Березовкын хирнисын заводой стахановец нүхэр Сирпин-басв халаан соогоо 5—6 норма дүүргэжэ, хаа хаанайгү сууда га-ранхай.

Эдэ стахановцуудай ажалай үндэр бүтээсын дүй дүршэлүүдые республикын бүхэ предприятинуудай хүдэлмэрилхэд халан абаана. Тинн энээнэй ашаар энэ жэлэй үн-гэрэгшэ табан һарын үйлдэбэринн программа үлүүлчэ дүүргэгдээн байха юм.

Республикын бүхэ промышленна предприятинууд энэ оной апрель нарада валова продукци гаргайе 1926—1927 онуудай хубилашагүй

Сүхын арһанай завод, пивын завод, шинэ заһабарилгын завод, олзобо-рилгын кооперациин Управлени ба инвалидуудай коопераци илангаа муугаар хүдэлмэрилхэе. Һараһаа на-рада гүрэнэй түсэб дүүргэнэгүй.

Мүн тэрэшлэн Байкалгосрыбтрест-Рыбколхозсоюзай системын заво-дууд ба колхозууд заһага бариха түсэбөө гүйсэд дүүргэнэгүй. Зага-наанай промышленностин хүдэлмэ-рилхэгшэд март ба апрель харанууд-та удаа удаагаар түсэбөө дүүргэ-гүи. Теэд, тус организацинууды хүтэлбэрилхэгшэд нүхэд Коржко ба Медведев гэгшэд энэ гээгдэлээ усадхаха тушаа ямаршы хэмжээ абанайгү. Тэдэнэр түсэбөө дүүргэхэ тухай хэдэн олон уялганууды аба-башы, бодото дээрэе ажал хүдэл-мэрилхэе ямаршы хубилалта хэнэ-гүй.

Эдэ гээгдэнги предприятинуудай хүтэлбэрилхэгшэд хадач нимэ гээг-дэнэй республикын арадай ажахын дшөө хурдан темптэйгээр хүгжэхэ ябалдала ехэхэн наад тэйбо татана гэжэ ойлогод, гээгдэлээ усадхаха талаар тодорхой хэмжээнууды абаха, коллективуудэйнгэ гешүүдэй дунда социалистическэ мурьсөө үр-гэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Манай республикын бүхэ пред-приятинуудта, артелинуудтэ түсэбөө дүүргэхэ, эрхим шанартай продук-

ци гаргаха бүхэ арга боломжончүд дүрэн бии.

Партиная ба ажахын организаци-нуудай хүтэлбэрилхэгшэд предприя-тингаа, цехынгээ гээгдэнэй шалта-гаание анхаралтайгаар ба гүнээ-гөөр хаража зүүд тэрэнгөө зүб тололол хэхэ уялгатай. Тингээд цех, бригада, хүдэлмэрилхэн бүхэнэй дүүргэхэ графигай ёшоор түсэбөө дүүргэхэ ябалдые хангаха ёһотой. Мүн бүтээн гаргаан продукциян тоо гансал хараха бэшэ, тэрэниие эрхим хайн шанартайгаар гаргаха шухала.

Продукци бүтээн гаргахандаа нэгэ жэгдэ хайнаар бэшэ, харин темпээ нэгэ шангахадха, нэгэ буладхаха гэсье хүдэлмэрилхэдэе, түхээрлэг-лүүды заримдаа минин байлгаха, үйлдэбэрингөө хүсэ шадалые гүй-сэд ашаглахагүй, муу шанартай продукци гаргаха, түрэнэй мүнгэн зөөри үлүү хээр гаргалхаха, го-лодоно гаргаха аюулда хүргэхэ байна гэжэ ойлохо ябалдал хүтэл-бэрилхэгшэ бүхэнэй уялга мүн. Пред-прияти ба олзоборилгын артель бү-хэн нэгэ жэгдэ хайнаар, графигай ёшоор хүдэлмэрилхэ ёһотой бшуу.

Манай тон шухала зорилго хадаа бүтээн гаргаха байн продукция гансал эрхим шанартай болгохо ябалдала болоно. Мүн үргэн ассор-тиментын эд бараа гаргаха ёһотой бди. Зарим предприятинуудай хү-тэлбэрилхэгшэд тоогой хадаа хтсэ-

бөө дүүргэдэ, шанар тухайн орой-доо мартажарихдаг байха юм.

Үйлдэбэрингөө түсэбэе тоогой ба шанарын талаар үлүүлэн дүүр-гэхын түлөө тэмсэхэтэйгээ хамта, мүнгэн зөөри, материал гамнаха, предприятин ашаг олозотойгоор хү-дэлмэрилхэ тухай онсо анхаралаа табиха шухала.

Мүнгэнэй эрьсые түргэдүүлхын түлөө тэмсэжэ ороһон москвейгай-дай шэнэ үүсхэл хадаа манай рес-публикын предприятит бүхэндэ үргэ-нөөр ябуулагдаха ёһотой. Энэ шэнэ хүдэлөөн хадаа үйлдэбэринн сагые нигтаруулжа, шэнэ технологическа процессууды нэбтэрүүлхэ, поточно методые үргэнөөр хэрэглэхэ, хүндэ хүдэлмэрине механизировалга гэхэ мэтэ хэрэгтэ тон ехэ түлхисэ үгэхэ байна. Тингээдэе продукци улам хээр гаргалдаха, нөөсэ бүри хээр хэгдэхэ ба предприятит бүхэнэй хү-дэлмэринн үндэһөөрөө хайжарха байна.

Манай республика дотор нэгшые гээгдэнги предприятит байха ёһотой. Тинхын тула партиная, профсоюзная ба ажахын хүтэлбэрилхэгшэд хадаа социалистическэ мурьсөө үшөө үргэ-нөөр дэлгэрүүлжэ, стахановскэ ажалай ашаар дайнай бүлгэй табан-жэлэй түрбэдэхи шиндэхэе жэлэй программые завод, цех, бригада ба хүдэлмэрилхэн бүхэнэй дүүргэхэ ябалдые хангаха уялгатай.

АЛТАН ЗЭБЭ

(IV бүлэг)

Наран һаяхан гаража, Бааранхайн ара нурга уруу халуу дааж...

— Бааранхай! Баһа нэгэ юмэ уншаха гү? — гээд Дондогтой дуугархадань Бааранхай гэнтэ, дунгаршанаана мэдэ ороһон юм шэнги...

Дондог улам зүрхэ орожо, бүри сохидоһо гарган гоёжо уншана. — «Саратовы областной Ново Покровский районий «Стахановец» гэжэ колхозой анха залуу сагтаа батрак яһан Ферант Головатый гэдэг колхозник хөр хубуудтай, гурбан басагайтай байгаа. Тингээд хоёр хубуунинь, гурбан хурьһыннь мүнөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-эхэ дайны фронт дээрэ жэл үлүгтэй дайлдажа ябана. Бага басаганынь комбайнер боложо, жалһэжэ жэлдэ бага бэшэ илалтанууды туйлажа ябадаг. Нүхэр Головатый болбол нилээдгүй үндэр наһатай үбгэн болобошые наа, колхозойнгоо зүгэн ажалые дагша — эрхим ударник гэдэжэ, хатуу шүрхэбэтэй бэрхэе хамаг зондо гайхуулан байгаа. Харин тингээд, тэрэ үбгэн Эсэгэ ороноо хара наһалта дайсанһаа хамгаалжа хэрэгтэ мүнөө хүрэтэр мэндэ яһанан ёһодоо нэрээ нэрлүүлжэ, Улаан сэрэгтэ нэгэ самолёт бүтэжэ үргэжэ юм байна гэжэ ханаба. Тэрэ бээрээ районийнгоо түрүүлгшэдэ ошожо, энэ ханалаа хэлэ хэн ха. «Зай, нүхэр түрүүлгшэ! Минни хоёр хубууд, гурбан хурьһын фронт дээрэ ошоһон жэл үлүгтэй болоо. Би Россин орондоо түрхөөр нилээд олон жэл болоо. Тингээд мүнөө нэгэ юмэ бүтэжэ гэжэ ханаба, тэрэниини зүбшөөгтэ» — гэбэ. Тингээд түрүүлгшэ гайхан татажа «Үбгэн баабай, та нимэ сагаан толгойтой болоһон айд, юу бүтэжэ гэжэ ханаба?» — гээд ханаандаггүй шонгойгоор энэбхилэн асуугаа һэн. Урдаһан үбгэн Головатый хуурайгаар бага өнөө татажа, толгойгоо нэгэ удаа эльбээд: «Минни таниһаа элбээл гуйһан ушар нимэ даа! Би урдань батрак ябаа һэм, империалистическэ дайнда немецүүдтэй дайлдажа гараа һам, тэрэнэй һүүлээр гражданска дайнда ябажа, Царицын городы аршалсаһан хүнби. Мүнөө манай Эсэгэ орондоо хара наһалта дайсан довтолгоо, ехэ һүйд хэбэ. Би тэрэндэ ехэ хоро үнөө зангиданам. Тингээ дээрһээ өөрһөө ажалаар олоһон зөөрөөр нэгэ самолёт бүтэжэ, Улаан сэрэгтэ үргэжэ гэжэ ханаалба даа!» — гээд түрүүлгшынгээ урдаһаа сэхэ хараад дуугаа һэн.

Бурят-монгол арад зон Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ үзэжэ бэшгэй байһанын мэдэжэ. Хуушан монгол бэшгэ олонинтэ арад зондо ойлгогдодоггүй байһан юм.

Мүнөө арад зондо ойлгосотой литература шэнэ хэлэн бии болоо. Литература хэлээ саашаа дань хүгжөөхын тулада аймаг аймагуудай олон үгүүлэлүүдээ (на-речинүүдээ) һайн һайн зүйлһэн хэрлэн абтана. Энэн дээрһээ энэ хэлэн хаа хаанагүй ойлгогдохоор хэлэн гэжэ хананам.

Хэлэн хэрэгһын харагдаһагүй. Гадна, манай лингвистик нүүд мүнөөнэй литература хэлнэй хүгжэлтэ тухай юушые бэшгэйгүй. «Үнэнэй» хэлэн тухай, мүн бурят-монгол хэлэн дээрэ гараһан номууд тухай, урэн зөөршөөлшөө номууды хэлэнэй талаар шэнжэлэн үзэжэ бэшгэйгүй.

БУРЯТ-МОНГОЛ ЛИТЕРАТУРНА ХЭЛЫЕ УЛАМ ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖӨӨ!

Һаяхан манай редакциин дэргэдэ уранзохёолшод, оршуулагшад ба лингвистүүдэй зүблөн болон байна. «Бурят-монгол литература хэлэнэй хүгжэлтын зарим асуудалнууд тухай» филологическа науқануудай кандидат Д. Д. Амоголоновой

Бурят-монгол хэлэ хүгжөөхэ базые үргэдхэхэ

(Филологическа науқануудай доктор Т. А. Бертагаевый хэлһэн үгһөө)

Нүхэр Амоголоновой элидхэл по-нирхолой ба хаһа соогоо хэгдһэн байна. Зүгөөр, Рудневый монографи монгол хэлэн тушаа шэнжэлхэ хүдмэлэрин эрхим жэшээ мүн гэжэ нүхэр Амоголонов хэлэбэ. Тэрэн буруу.

Хэлэ бэшгэй зарим асуудалнууд тухай

(Поэт Д. Мадасоный хэлһэн үгһөө)

Бурят-монгол арад зон Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ үзэжэ бэшгэй байһанын мэдэжэ. Хуушан монгол бэшгэ олонинтэ арад зондо ойлгогдодоггүй байһан юм.

Минни ханаанда энэ нимэ бэшэ. Ажалгад ябахадан баруун, жэшээлхэдэ, Боохоной аймагый хүн өөрһөө үндһэн бурят хэлэе хэрээшье ойлгоод лэ байда. Жашэнь, харгы-зам, баран булга, үрээ-хорёо, үгэ-хүүр, маргаар-үлгөө-дөр г. м. үгэнүүд хэрэглэгдэжэ, ойлгогдогшые байна. Энэ мэтын үгэнүүды үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Хэлэндэхи шэнэ юумэнүүды шэнжэлхэ

(Драматург Н. Г. Балданогый хэлһэн үгһөө)

Бурят-монгол литература хэлэн агууеһ ород хэлэнэй—Пушкинай, Гоголинын, Беликиннын, Горькиннын хэлнэй аша түгэлээр нүдөөн доро айхбаттар түргэнөөр хүгжэжэ байна.

Минни ханамжа

(Нүхэр М. Н. Имехеновой хэлһэн үгһөө)

Элидхэлшэ ба бусад үгэ хэлһэн нүхэд манай литература хэлэнэй нилээд хүгжэлтэ тухай тэмдэглэбэ, тэрэн дамжаггүй. Зүгөөр, нэгэ хэдэ зүйлнүүды улам нарижуулжа хэрэгтэй байна.

